

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2030

Vragen van het lid **Bergkamp** (D66) aan de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *het onderzoek naar de hulp aan kinderen die betrokken zijn bij huiselijk geweld* (ingezonden 19 maart 2013).

Antwoord van staatssecretaris **Van Rijn** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 19 april 2013).

Vraag 1

Kent u het onderzoek «Voldoende geholpen? Onderzoek naar de hulp aan kinderen die betrokken zijn bij huiselijk geweld»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Herkent u zich in het beeld dat er weinig hulp op gang komt voor kinderen, er in elke stap in de hulpverlening kinderen afvallen (ook als zij wel degelijk een hulpvraag hebben) en dat onduidelijk is of de hulp wel effectief is? Zo ja, kan een centrale registratie helpen of wat bent u anders van plan hieraan te doen?

Antwoord 2

Het onderzoek naar de hulp aan kinderen die betrokken zijn bij huiselijk geweld laat zien dat in de onderzochte cases kinderen niet in alle gevallen hulp krijgen. Hoewel het onderzoek volgens de onderzoekers niet representatief is, geeft het rapport inzicht in het proces van probleeminventarisatie tot het daadwerkelijk verlenen van hulp en inzicht in waar hulp niet op gang komt. Deze inzichten sluiten aan bij het advies van de Gezondheidsraad over «Behandeling van de gevolgen van kindermishandeling» uit 2011. Signalen dat kinderen die slachtoffer zijn van kindermishandeling niet altijd de hulp krijgen die nodig zou zijn, bereikten mij eerder. Dit kwam ook naar voren in het advies van de Gezondheidsraad. Naar aanleiding hiervan wordt door de Stuurgroep richtlijnontwikkeling Jeugdzorg een richtlijn kindermis-

¹ Vaan, K.B.M., de en Vanoni, M.C. (2011). Voldoende geholpen? Onderzoek naar de hulp aan kinderen die betrokken zijn bij huiselijk geweld. Amsterdam, Regioplan Beleidsonderzoek. Opdracht van het ministerie van VWS om te reconstrueren welke weg deze kinderen afleggen in de hulpverleningsketen: van de politie naar het Steunpunt Huiselijk Geweld, jeugdzorginstellingen, psychologische en psychiatrische zorg en verder.

handeling opgesteld, die naar verwachting eind 2014 gereed is. Deze richtlijn wordt ontwikkeld voor de jeugdzorg om te zorgen dat professionals weten welke hulp een mishandeld kind nodig heeft en vervolgens hoe te handelen. Deze richtlijn zal ook betrekking hebben op hulp aan kinderen die getuige zijn van huiselijk geweld.

Op de vraag of de geboden hulp wel effectief is, is geen eenduidig antwoord te geven. De Gezondheidsraad heeft in haar advies destijds aangegeven dat er weinig bewezen effectieve behandelmethoden zijn, en dat dit geen louter Nederlands probleem is maar dat dit wereldwijd speelt. Het is van veel interventies niet altijd mogelijk te zeggen of zij effectief zijn omdat er voor een groot aantal interventies nog onvoldoende effectonderzoek is gedaan. Via de onderzoeksprogramma's van ZonMw wordt veel geïnvesteerd in het onderzoeken van de effectiviteit van interventies. Dit betekent echter niet dat de methoden en programma's die (nog) niet zijn beoordeeld als bewezen effectief, ineffectief zijn. Van een groot aantal interventies is wel bekend dat zij theoretisch goed onderbouwd zijn of is aannemelijk gemaakt dat met de interventie het gestelde doel bereikt kan worden. De kenniscentra (NJI en Movisie) beschikken over een tweetal databanken waarin programma's en methoden opgenomen zijn die inzetten op het verhelpen en/of compenseren van de gevolgen van kindermishandeling en huiselijk geweld. Met deze databanken is centrale registratie, zoals gesuggereerd in de vraag, gerealiseerd.

In de volgende voortgangsrapportage geweld in afhankelijkheidsrelaties die ik voor de zomer naar de Tweede Kamer stuur, zal ik nader op dit onderwerp in gaan. Dit naar aanleiding van een motie ingediend door Kamerlid Bergkamp waarin zij een inventarisatie vraagt van methoden en programma's die op dit moment in Nederland worden ingezet om kindermishandeling en huiselijk geweld te voorkomen en de psychische gevolgen te behandelen en welke daarvan in Nederland of internationaal bewezen effectief zijn.²

Vraag 3

Herkent u zich in de conclusie van het onderzoek dat Bureau Jeugdzorg de regie claimt, maar geen zicht houdt op het verdere verloop van de hulpverlening? Zo ja, wat bent u van plan hieraan te doen?

Antwoord 3

De conclusie dat Bureau Jeugdzorg de regie claimt maar geen zicht houdt op het verdere verloop van de hulpverlening herken ik niet, ook niet in het rapport.

Indien Bureau Jeugdzorg betrokken is bij de hulpverlening heeft BJZ, vanuit hun casemanagement taak, de regie over het verloop van de hulpverlening aan de desbetreffende jeugdige.

Vraag 4

Herkent u zich in de conclusie dat bij huiselijk geweld een belangrijke systeemgerichte aanpak belemmerd wordt doordat er eigenlijk nauwelijks continue coördinatie is van hulpverlening binnen het hele gezin? Zo ja, wat bent u van plan hieraan te doen?

Antwoord 4

Het onderzoek geeft met betrekking tot de systeemaanpak aan dat hulpverlening aan kinderen vaak in isolement of met betrokkenheid van één ouder plaatsvindt. Met name hulpverlening aan plegers voltrekt zich buiten het beeld van de andere hulpverlening.

De hulpverlening aan slachtoffers van kindermishandeling richt zich in toenemende mate op het hele gezin. Deze ontwikkeling naar een systeemgerichte aanpak is volop gaande maar is nog niet afgerond.

Steeds meer is de gezinsbenadering uitgangspunt in projecten en methodieken en steeds vaker maken hulpverleners die betrokken zijn bij hulp voor gezinsleden afspraken over de coördinatie van zorg binnen het gezin.

De beweging naar een gezinsgerichte benadering ondersteun ik van harte. Deze benadering is onderdeel van het ZonMw programma effectief werken in de jeugdsector. Met de decentralisatie van de zorg voor jeugd die momenteel

² Kamerstukken 2012–2013, 33 062, nr 17

wordt voorbereid, krijgen gemeenten straks een brede verantwoordelijkheid en daarmee de mogelijkheid om de systeemgerichte benadering vorm te geven. Het uitgangspunt van het kabinet bij de decentralisaties is «één gezin, één plan, één regisseur».

Een systeemgerichte aanpak begint bij een integraal advies- en meldpunt. Met de decentralisatie van de zorg voor jeugd krijgt de samenvoeging van het Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) en het Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG) vorm. Het AMK en SHG geven advies, onderzoeken een melding en zorgen – indien nodig – dat hulp op gang gebracht wordt. De eerste stap naar samenvoeging is gezet met de wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling die 1 juli 2013 in werking treedt. Hierin is geregeld dat het SHG contact opneemt met het AMK als kinderen in een gezin aanwezig zijn waar huiselijk geweld (partner geweld) plaatsvindt en het AMK contact legt met het SHG als naast kindermishandeling ook sprake is van geweld tussen volwassenen. De brancheorganisaties van de Steunpunten Huiselijk Geweld en Jeugdzorg Nederland hebben een overeenkomst gesloten om de samenwerking tussen AMK's en SHG's op regionaal niveau te structureren en te stimuleren. Dit om te voorkomen dat een kind tussen het wal en het schip valt.

Vraag 5

Deelt u de resultaten uit het onderzoek dat de jeugdhulpverlening verkokerd en aanbodgericht is en de vervolghulpvraag in de jeugdhulpverlening nog niet goed geregeld is? Zo ja, wat bent u van plan daaraan te doen?

Antwoord 5

De conclusie dat de jeugdhulpverlening verkokerd en aanbodgericht is en de vervolghulpvraag in de jeugdhulpverlening niet goed geregeld is, vind ik niet terug in het onderzoek. Dit neemt niet weg dat de integraliteit en vraaggerichtheid van de zorg voor jeugd verbetering behoeft. Juist ook om hier een bijdrage aan te leveren wordt de decentralisatie van zorg voor jeugd naar gemeenten voorbereid.